

Forsøg vedr. eksamen i faget oldtidskundskab med ny eksamensform, hvor eleverne ud over opgaven antik tekst i forberedelseslokalet får udleveret en efterantik perspektiverende ekstemporaltekst i oversættelse.

Forsøget blev gennemført 1.2.2007 på Helsingør Gymnasium med klassen 2y (matematik/fysik/kemi på A-niveau) i forbindelse med en "søjle", der som emne havde Athens demokrati. Klassen undervises af lektor Christian Gorm Tortzen. Forsøget gennemførtes af Mogens Herman Hansen, der 15.11.2006 havde undervist alle gymnasiets 2. og 3.g'er i Perikles' gravtale med Gettysburg Address som perspektiverende tekst.

I perioden op til prøveeksamen havde klassen fået gennemgået Forfatningsdebatten i Perserriget i 522 (Hdt. 3.80-82), Perikles' gravtale (Thuc. 2.35-46), Perikles' dialog med Alkibiades om love (Xen. *Mem.*1.2.40-6), dele af Den Gamle Oligark (Xen. *Ath. Pol.* 1-2) (alle fra MHH, *Det Athenske demokrati* 1993), samt udvalg af Aristoteles' *Politika* 1. og 3. bog (CGT, *Aristoteles om Mennesket* 1993). Af perspektiverende tekster havde eleverne fået gennemgået The Gettysburg Address og artiklen "Demokrati" i en række udgaver af Encyclopædia Britannica 1769-2002 (taget fra MHH, *Kilder til demokratiets Historie 1750-2000*).

Som antik tekst udvalgte Aristoteles' seksdelte forfatningsmodel (*Pol.* 3.6-8), i alt 2 normalsider i oversættelse. Som perspektiverende tekst udvalgte passager fra Montesquieu, *Om Lovenes Ånd* bog 2, 3 og 8, hvor Montesquieu fremlægger sin tredelte forfatningstypologi: kongedømme, despoti og republik, der underopdeles i aristokrati og demokrati, taget fra M.K. With's oversættelse 1998. Den perspektiverende tekst forelå i to udgaver: en kortere på ca. 2 ns. (inklusive en kort manchet om Montesquieu) og en længere på ca. 5 ns., hvor der til den korte tekst var føjet yderligere 3 sider, der uddybede forfatningstypologien.

Eleverne var blevet bedt om at forberede Aristoteles-stykket. De mødtes i klassen, hvor de fik udleveret den perspektiverende ekstemporaltekst. Halvdelen af eleverne fik den korte version og halvdelen den lange version. Eleverne fik 30 minutter til at forberede ekstemporalteksten. Forsøget blev herefter gennemført som en samtale mellem Mogens Herman Hansen og klassen om den perspektiverende teksts sværhedsgrad, længde og relevans samt om den forberedelsestid, der skal medgå til at læse den perspektiverende tekst og forstå dens relevans i forhold til den antikke tekst. Samtalen varede 50 minutter og overværedes af Christian Gorm Tortzen og Bonnie Hegner.

De elever, der havde fået den korte version, fandt stort set alle sammen, at teksten var rimelig let at forstå, at den var relevant i forhold til den antikke tekst, og at 30 minutter var for lang tid til de to sider. 20 minutter ville have været det rigtige.

De elever, der havde fået den lange version, fandt, at teksten var rimelig i sværhedsgrad, at den var relevant i forhold til den antikke tekst, og at 30 minutter var påkrævet til at forberede den lange tekst, men at det på den anden side ville være for stor en del af forberedelsestiden at bruge på den perspektiverende tekst.

Alle elevernes holdning var: (1) at det er en god idé med perspektiverende ekstemporaltekst, (2) at højst 1/3 af forberedelsestiden (dvs 20 minutter) bør medgå til den perspektiverende tekst, (3) at ca. 5 sider i så fald er for meget, men ca. 2 sider rigtigt, givet en sværhedsgrad, der svarer til stykket fra Montesquieu.

MHH deler elevernes positive opfattelse, men må tilføje, at en frugtbar forståelse og anvendelse af den perspektiverende tekst forudsætter, at læreren ved eksamen kan få eksaminanden "sat på rette spor".

En (kort) manchete til den perspektiverende tekst er en absolut forudsætning for, at eksaminanden kan forstå dens egen kontekst og dermed få den relateret til den antikke tekst.

Københavns Universitet 6.2.2007

Mogens Herman Hansen